Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 111 (5204).

7 ИЮНЬ ЖУМА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ. Димитров номли колхозининг Ўролбой Ўрозов бошлиқ бригада пахтакорлари ғўза парваришида пешқадамлик қилмоқдалар. Бу ерда ғўзаларни озиқлантириш, суғориш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Сув—ғўзанинг қони. Шунинг учун ҳам сувчилар ғўзаларни қондириб суғоришга, сувдан тежаб-тергаб фойдаланишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Натижада ниҳоллар гуркираб ўсмоқда.

Ўзаро социалистик мусобақани авж олдираётган миришкорлар бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан ошириб ҳосил етиштиришга қарор қилганлар. Ана шу юксак мажбуриятга яраша ишлаётган У. Сулаймонов, Э. Ўрозов, У. Ризқулов каби пешқадамлар барчага ўрнак бўлмоқдалар.

* * *

ОҚҚЎРҒОН. Ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилган Ҳамид Олимжон номли колхоз деҳқонлари парваришни кун сайин кучайтирмоқдалар. Хўжалик пахта далаларида бутун техника тўла қувват билан ишлаб турибди. Ғўза қатор оралари бир текис юмшатилиб, минерал ўғит билан озиқлантирилмоқда. Минерал ўғит солинган пайкалларни суғориш ҳам қизғин олиб бориляпти. Хўжаликнинг моҳир сувчилари ҳар туп ғўзани сувга қондириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Колхозда суғориш ишлари икки сменада ташкил этилган. Сувчиларнинг унумли меҳнат қилиши ва ҳордиқ чиқариши учун барча шароит мавжуд. Дала шийпонлари шу куннинг талаби асосида жиҳозланган.

Т. НОДИРОВ.

СУВ—ҒЎЗАНИНГ ҚОНИ-ЖОНИ

Саратон кирди. Ёз фаслининг бу палласида экин кеча-кундуз ўсади, ривожланади, ҳосил тугунчалари пайдо бўлади. Ҳамон шундай экан, уни озуқаси етарли бўлиши, сувидан кеча-кундуз хабар олиб турилиши керак. Ғўза илдизларининг атрофи сертупроқ бўлгандагина у яйраб усади, сувдан, озуқадан тўла фойдалана олади, қуёш нурини эмиб, бўғинлари тўлишади, баргига барг, шохига шох, шонасига шона қўшилади.

Колхоз ва совхозларда деҳқоннинг дастлабки ҳосили — пилла тайёрлаш планлари ошириб бажарилмоқда. Эндиликда асосий кучни пахта далаларига тўла сафарбар этиш имконияти туғилди. Қулай фурсат келган экан, унинг ҳар бир дақиқасидан тўла ва унумли фойдаланиш, далаларни бегона ўтдан тезда тозалаб олиш чораларини кўриш зарур.

Шу кунларда илғор колхоз ва совхозлар даласини кўздан кечирсангиз, ёшу-қари, эр-аёл мўл ҳосил етиштиришга отланганлигини, ҳар туп ғўза атрофида парвона бўлиб ўзларининг меҳнат хароратлари билан, пахтакорлик касбига бўлган муҳаббатлари билан поёнсиз далаларда меҳнат қилаётганликларини кўрасиз.

Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли, «Ленинобод» колхозлари, Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхози, Янгийўлдаги «Коммунизм», «Ленинизм» колхозлари пахтакорлари ва механизаторлари дала ишларини пухта ташкил этганлар. Ҳар бир колхозчи ва механизатор иш сифати учун жавобгар эканлигини яхши билгани, сифатли иш бажараётганлиги учун моддий манфаатдор бўлаётганлиги сабабли у аввало қайси участкада ишлаётганлигидан қатъий назар, ишни сифатли бажаришга эришмоқда.

Юқорида номлари айтилган хўжаликларда суғориш, ўғит солиш, чопиқ, культивация ишлари сифатини текшириб борадиган ва шунга қараб ҳақ тўланишини амалга оширадиган тадбирлар кўрилмоқдаки, бу ғоят яхши натижалар бермоқда. Илғорларнинг бу тажрибаси барча колхоз ва совхозларда кенг татбиқ этилиши, ғўза парвариши ишларини яхшилашда катта омил эканлигини маҳаллий партия ва совет ташкилотлари унутмасликлари керак.

Бироқ Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли, Энгельс номли колхозларнинг катта йўл ёқаларидаги пахта далаларини кўрган киши ачинмай иложи йўқ. Илдиз отиб ўсиб ётган бегона ўт ёш ғўзаларни эзиб қўймоқда. Шунга қарамай қаторларда ғўзани озиқлантираётган тракторларни кўриш мумкин. Бунга асло йўл қўйиб бўлмайди. Районда ўт босган далалар катта-катта майдонларни ташкил этишига қарамай чопиқ тракторларининг иш органлари яхши созланмаган. Натижада культивация ғоят суст ҳамда сифатсиз бажарилмоқда. Бундай фактни Янгийўл, Чиноз, Пискент районларидаги айрим хўжаликларда ҳам учратиш мумкин.

Шуни унутмаслик керакки, июнда яхши ўсаолмаган, бегона ўт соясида эзилиб қолган ғўза ўзини ҳа деганда ростлайолмайди. Кеч ривожланади, ҳосил тугиши, ҳосилни етилтириши кечикиб кетади.

Шу кеча-кундузда ғўзани қондириб суғориш ғоят муҳим эканлиги ҳаммага маълум. Сув кам бўлиши кутилаётган бу йилги шароитда аввало шуни унутмаслик керакки, ҳар туп ғўзанинг сувга қониши учун обҳаётдан тежаб-тергаб фойдаланиш, унинг бир томчисини ҳам бекорга кетказмаслик йўлларини ахтариб топиш, оқава сувлардан, зовур сувларидан фойдаланишни йўлга қўйиш муҳим вазифалардандир. Шу билан бирга сувчилар сонини кўпайтириш, уларнинг унумли ишлаши учун барча зарур шароитларни яратиб бериш, сувчиларнинг иш нормасини қайта кўриб чиқиб, уларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш масаласига алоҳида эътибор бериш хўжалик раҳбарлари олдида турган ғоят муҳим вазифадир.

Пешқадам хўжаликларда ғўзалар бригада усулида суғорилмоқда, яъни сувчилар группаларга бўлиниб олдин бир пайкалда сув тутадилар. Ўша сув қўшни карталарга ўтказилади. Ундан кейин сув оқавага чиқариб юборилмай учинчи, тўртинчи карталарга олиб ўтиб кетилаверади. Бундай усулда сув мутлақо исроф қилинмайди ва барча карталар маълум вақтда олдинма-кейин суғорилиб культивацияга пешма-пеш етказиб берилади. Илғор тажриба ижодкорлари сув кам бўладиган йилда ғўзаларга шарбат беришни барвақт бошлаб, ерда намнинг узоқ сақланишига эришмоқдалар. Шу билан бирга улар ғўзани чанқатиб ҳам қўймаётирлар, сувга ҳам эзиб юбормаётирлар. Сувдан тежаб фойдаланишнинг яна бир усули текис ерларда ўқариқлар орасини қисқартириш, қия ерларда эса узайтиришдан иборатдир. Паст текисли ерларда сувни қатор ораларига эгат ташлаб қўйиш, қия ерларда эса ҳар бир эгатга сув тараш тажрибаси амалга оширилиши зарур бўлган муҳим омиллардандир.

Баҳорда ёғингарчилик кўп бўлганлиги, айрим жойларда чигит қайта экилганлиги натижасида бир қатор колхоз ва совхозларда ғўза ривожи кечикмоқда. Шундай шароитда озиқлантиришни эрта муддатда ўтказиш, бу ишни асосан июнь ойи давомида бажариб бўлиш, мўл ҳосил тўплашнинг ҳал қилувчи шартларидандир. Ғўза ёш вақтида озуқани унинг илдизига яқин қилиб икки тарафдан берилганда ҳосилнинг кескин ошганлиги кўпгина хўжаликлар тажрибасидан маълум.

Ҳозирги кунда сувчи ва механизатор далаларда асосий куч бўлиб қолди. Механизаторлар саратоннинг жазирама кунларида тер тўкиб меҳнат қилаётган эканлар, уларга барча шароитларни яратиб берайлик. Тракторларнинг унумли ишлаши учун колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари жавобгар эканликларини унутмасликлари зарур. Чопиқ тракторларининг иш органлари қатор ораларини белгиланган кенгликда ва талаб қилинган чуқурликда юмшатиши учун ҳаммавақт кўз-қулоқ бўлиб турайлик. Баъзан культивациядан кейин суғориш учун уч-тўрт кун илгари эгат очиб қўйилади. Бунга асло йўл қўйиб бўлмайди. Чунки эгат очилгандан кейин қатор ораларидан нам тез кўтарилиб кетади. Шунинг учун суғоришдан бир кун илгари, ёки кундузи эгат очиб кечга томон сув қўйилса ерда намни узоқ сақлаб туриш имкониятини беради.

Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозда ўтган йили ҳашаротга қарши биологик йўл билан кураш олиб борилди. Бу жуда яхши натижа берди. Колхоз химиявий заҳарли моддалардан асосан фойдаланмади. Олимлар билан бирга иш олиб бориб зарарли ҳашаротларни ейдиган фойдали «ҳашаротлар» кўплаб урчитилди ва далаларда кенг ёйилди. Бу биринчидан, инсон саломатлигини сақлашда катта роль ўйнаса, иккинчидан колхозга катта иқтисодий фойда келтирди.

Областимиз пахтакорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик тўйи нишонланадиган 1974 йилда она-Ватанга 420 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга қарор қилганлар. Ана шу юксак социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш учун шу кунларда ҳар бир киши ўз участкасида фидокорона меҳнат қилиши, берилган топшириқни шараф билан бажариш учун курашиши, ҳар туп ғўзанинг соғлом, серҳосил бўлиб ўсиши учун ғайрат кўрсатиши керак.

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Ленинобод» колхозининг Болахон Назазова бошлиқ бригада деҳқонлари ҳар гектар ердан пландаги 40 центнер ўрнига 50 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилганлар. Ҳозир бригада далаларида ғўза қатор ораларига ишлов бериш қизғин бормоқда. Суратда: бригада бошлиғи Б. Назазова ва механизатор А. Назимов ўртоқлар.

Х. Аввалов фотоси.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 6 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида — биринчи стун — бир кунлик ўсиш, иккинчи стун — мавсум бошидан бери).

Оққўрғон	2,3	113,7
Орджоникидзе	4,5	112,6
Калинин	1,1	103,4
Урта Чирчиқ	1,8	102,4
Бўка	7,9	102,1
Чиноз	1,0	101,2
Пискент	9,0	101,1
Янгийўл	3,6	98,6
Бекобод	2,0	97,2
Қуйи Чирчиқ	16,4	89,4
Оҳангарон	16,7	77,6
Бўстонлиқ	8,2	67,8
Юқори Чирчиқ	15,2	64,7
Область бўйича	6,3	95,4

МУНОСИБ НОМЗОДЛАР

СТУПИНО (Москва области), 5 июнь. (ТАСС). СССР Олий Советининг Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Москва область Кашир сайлов округининг меҳнаткашлари бугун бу ерда депутатликка номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги давлат хавфсизлиги комитетининг раиси Ю. В. Андропов билан учрашдилар.

Йиғилишни Ступино шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. М. Махов очди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини ғоят баланд руҳ билан Фахрий президиумга сайладилар.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили Ступино ишлаб чиқариш-конструкторлик бирлашмасининг прессчиси Л. П. Григорьева Ю. В. Андроповнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида сўзлаб берди ва барча сайловчиларни сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун овоз беришга даъват этди.

Учрашувда сўзга чиққан ўртоқларнинг ҳаммаси таъкидлаб ўтганидек, Коммунистик партиянинг сиёсати — совет кишиларининг турмуш даражасини тобора оширишга қаратилган сиёсатдир, КПСС XXIV съезди қабул қилган ва муваффақиятли суратда амалга оширилаётган тинчлик сиёсатидир. Нотиқлар ўз коллективлари номидан гапириб, Кашир округининг сайловчилари сайлов куни жонажон Коммунистик партия теварагига маҳкам жипслашганликларини яна бир марта намойиш қилажакларига ишонч билдирди.

Шундан кейин ҳамма томонидан самимий кутиб олинган Ю. В. Андропов нутқ сўзлади. У СССР Олий Совети депутатлигига ўз номзодини кўрсатганликлари учун сайловчиларга чин кўнгилдан ташаккур изҳор қилиб, шу гапларни айтди: Мен ана шу ишончни Коммунистик партияга, унинг Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитетга, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюросига, билдирилган ишонч деб биламан.

* * *

РИГА, 5 июнь. (ТАСС). Латвия ССР Киров сайлов округи сайловчилари ишчилар ва олий ўқув юртлари коллективларининг, фан ва маданият муассасалари ходимларининг йиғилишларида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитети раиси Арвид Янович Пельшени СССР Олий Совети Миллатлар Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатган эдилар. Меҳнаткашларнинг вакиллари бугун депутатликка номзод билан учрашдилар.

Учрашув қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини ғоят баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

Йиғилишни Рига шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Э. Я. Аушкап очди.

П. Стучка номли Латвия давлат университетининг ректори профессор В. О. Миллер ва «Страуме» заводининг йиғувчи слесари, депутатликка номзоднинг ишончли вакили С. Е. Валенице А. Я. Пельшенинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида гапирдилар, Латвия ва унинг пойтахти меҳнаткашлари сайлов куни Ватаннинг энг яхши ўғил-қизлари — коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун овоз берадилар, деб қатъий ишонч билдирдилар.

Учрашувда сўзга чиққан кишилар таъкидлаб ўтганидек, барча совет кишилари каби округ сайловчилари ҳам КПССнинг халқимизнинг туб манфаатларига муносиб бўлган ички ва ташқи сиёсатини қўллаб-қувватламоқдалар, партиямиз Марказий Комитетининг, унинг Сиёсий бюроси ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг самарали фаолиятини астойдил маъқулламоқдалар.

Шундан кейин ҳамма томонидан самимий кутиб олинган А. Я. Пельше нутқ сўзлади. У ўзини СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиб бир неча бор катта ишонч билдирганликлари учун сайловчиларга самимий ташаккур изҳор этди ва сайловчиларни ишонтириб, бутун куч-ғайратимни сайловчилар томонидан депутат зиммасига юкланадиган вазифаларни коммунистга хос тарзда бажаришга, партия топширган ишга бағишлайман, деди.

Ҳурмат ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари ошириб бажарганликлари учун қуйидаги хўжаликлар область «Ҳурмат тахтаси»га ёзилдилар.

КАЛИНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА

Куйбишев номли колхоз (раиси **С. Қорабоев**, партия ташкилотининг секретари **А. Абдулқосимов** ўртоқлар).

«Партия XX съезди колхози (раиси **К. Умаров**, партия ташкилотининг секретари **А. Нуриддинов** ўртоқлар).

«Москва» колхози (раиси **Қ. Абдуллаев**, партия ташкилотининг секретари **Т. Сандаҳмедов** ўртоқлар).

Генерал Раҳимов номли колхоз (раиси **Қ. Латипов**, партия ташкилотининг секретари **А. Абдураҳимов** ўртоқлар).

«Партия XXI съезди» совхози (директори **Т. Мелибоева**, партия ташкилотининг секретари **А. Мирзоҳидов**, ишчилар комитетининг раиси **М. Абдуллаев** ўртоқлар).

2-«Назарбек» совхози (директори **Х. Қорахўжаев**, партия ташкилотининг секретари **Р. Исамуҳамедов**, ишчилар комитетининг раиси **И. Жабборов** ўртоқлар).

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Ленин номли колхоз (раиси **М. Рашидов**, партия ташкилотининг секретари **А. Неъматжонов** ўртоқлар).

«Коммунист» колхози (раиси **М. Мирсоатов**, партия ташкилотининг секретари **А. Тўлаганов** ўртоқлар).

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози (раиси **Т. Мирзаев**, партия ташкилотининг секретари **Н. Саидов** ўртоқлар).

БЎКА РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Партия XX съезди» колхози (раиси **М. Ҳайитбоев**, партия ташкилотининг секретари **А. Маматов** ўртоқлар).

«Ленинобод» колхози (раиси **Ю. Мамашоев**, партия ташкилотининг секретари **К. Боятов** ўртоқлар).

УРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Полярная звезда» колхози (партия ташкилотининг секретари ўртоқ **А. Е. Тё**).

Терешкова номли колхоз (раиси **У. Ҳасанова**, партия ташкилотининг секретари **А. Ҳайдаров** ўртоқлар).

СОВЕТ-АФҒОНИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Афғонистон Республикаси давлат бошлиғи, Бош министри Муҳаммад Довуд ўртасидаги музокаралар 6 июнда Кремлда давом эттирилди.

Самимийлик, дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар чоғида сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий ва бошқа соҳаларда Совет-Афғонистон самарали ҳамкорлигини янада кенгайтириш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди. Ҳар икки томонни қизиқтирувчи актуал халқаро проблемалар ҳам кўриб чиқилди.

(ТАСС).

ҒАЛЛАКОРЛАР АҲДИ

Оҳангарон район хўжаликларида ғаллачилик етакчи тармоқ ҳисобланади. Совхозлар дон етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришда бирмунча муваффақиятларга эришдилар. 1973 йили 16412 гектар майдонда 16103 тонна ғалла ва 1004 тонна маккажўхори дони ўриб-йиғиб олинди. Давлат омборига 3440 тонна ўрнига 4560 тоннадан кўпроқ ҳосил топширилди.

Ғалладан юқори ҳосил етиштиришда 1-«Оҳангарон», «Ғаллақудуқ» совхозлари ва Тошкент от заводи коллективлари партия ва ҳукуматимиз қарорига амалий иш билан жавоб бермоқда.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1974 йилда ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашни таъминлаш тўғрисида»ги қароридан илҳомланган район ғаллакорлари бу йил 18780 гектар майдонда ўтган йилдагига нисбатан анча юқори ҳосил етиштирдилар.

Ғалла ўрим-йиғими мавсумий иш. Буни яхши тушунган ғаллакорлар янги ҳосил ўрим-йиғимига 82 комбайн, 33 ғалла тозалайдиган машина, 8 та ғалла юкловчи механизм ва 300 дан ортиқ автомашина, трактор прицепларини тахт қилиб қўйишди.

Мавсумда 300—350 гектар ердаги ғаллани сифатли ўриб-янчиб беришда О. Қўйбоқов, Д. Эргашев, Ғ. Жўраев, И. Седов ва А. Зулфиқоров каби комбайнчиларнинг ташаббуси барча ҳамкасблари томонидан қизғин қўллаб-қувватланаётир.

Район илғор ғаллакорларининг ўтган куни бўлиб ўтган йиғилишида ўрим-йиғимни 18—20 иш кунида тамомлаш, дон хирмонини 24 минг тоннага етказиш мажбурияти қабул қилинди.

А. АЪЗАМОВ.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг кеча бўлиб ўтган сессиясида ташкилий масала муҳокама қилинди.

Сессия С. А. Асомовни бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан область Совети ижроия комитети раиси вазифасидан озод қилди. Депутат П. Ю. Юсупов меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

ДЎСТОНА ВИЗИТ БИЛАН

АФҒОНИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ БОШЛИҒИ ВА БОШ МИНИСТРИ МУҲАММАД ДОВУДНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Афғонистон Республикасининг давлат бошлиғи ва бош министри Муҳаммад Довуд расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқига келди.

М. Довуд 1909 йилда Қобулда туғилди. У Афғонистонда ва Францияда таълим олди. 1932 йилдан бошлаб 1945 йилгача бир қанча масъул ҳарбий ва маъмурий лавозимларда ишлади. 1946 йилда ички ишлар министри сифатида ҳукумат составига кирди. 1948—1951 йилларда миллий мудофаа министри бўлиб ишлади.

М. Довуд 1953 йилдан 1963 йилгача бош министр лавозимини эгаллади. Унинг бошчилигидаги ҳукумат миллий экономикани ривожлантириш, саноатда давлат секторини вужудга келтириш ҳамда планлаштириш асосларини жорий этиш йўлида бир қанча тадбирларни амалга оширди. Ҳукумат ўзининг ташқи сиёсатида бетарафлик ва блокларга қўшилмаслик принципларига амал қилди.

М. Довуд бошчилигидаги ҳукумат Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантирди. Шу даврда ҳар иккала мамлакат ўртасида кенг миқёсда иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик бошланди. М. Довуд бир неча марта расмий визит билан Совет Иттифоқига келди.

М. Довуд 1973 йил июль ойида прогрессив ватанпарвар кучлар ҳаракатига бошчилик қилди. Шунинг натижасида Афғонистонда монархия режими ағдарилиб, республика тузилганлиги эълон қилинди. Республика Марказий Комитети М. Довудни давлат бошлиғи ва Бош министр қилиб сайлади. Айни вақтда у миллий мудофаа министри ва ташқи ишлар министри бўлиб қолди.

М. Довуд бошчилигидаги ҳукумат мамлакатда ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш ва бетарафлик, ҳарбий блокларда қатнашмаслик сиёсатини изчиллик билан ўтказишга киришди. М. Довуднинг айтишича, СССР билан Афғонистон республикаси ўртасидаги дўстона яхши қўшничилик муносабатлари ўзгармасдир.

Совет кишилари Афғонистон Республикасининг давлат бошлиғини ва бош министрини ҳамда у орқали дўст афғон халқини табриклайдилар. М. Довуднинг Совет Иттифоқига қилган визити совет ва афғон халқларининг манфаатлари йўлида, ялпи тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида Совет Иттифоқи билан Афғонистон Республикаси ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини ва мустаҳкам ҳамкорликни янада ривожлантириш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади, деб ишонч билдирадилар.

ИЮНЬ 16 ЯКШАНБА

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

УМУМХАЛҚ ДЕМОКРАТИЯСИ

Мамлакатимиз давлат ҳокимияти олий органига бўлажак сайловлар ажойиб тарихий кунларда ўтаётир. КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумининг ҳамда СССР Олий Советининг еттинчи сессиясининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати, шунингдек, саноат, қурилиш, транспорт ва қишлоқ хўжалиги ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг қарорлари коммунистик қурилишнинг ҳамма участкаларида жуда катта сиёсий ва меҳнат кўтаринкилигини вужудга келтирди. Ана шу тарихий ҳужжатлардан илҳомланган совет кишилари тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи белгиловчи йилида топшириқларини тўла ва ошириб бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилиб, тобора янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Бу муваффақиятлар айни вақтда совет социалистик демократияси ҳаётий кучининг ёрқин ифодаси бўлиб, унинг буржуа демократиясидан устун ва афзаллигини яққол намойиш қилиб кўрсатмоқда.

Демократия — давлат тузуми шаклларидан бири бўлиб, халқ ҳокимияти демакдир. Бинобарин, муайян жамиятда давлат ҳокимияти қайси синф қўлида бўлиши, бу ҳокимиятнинг қайси синф манфаатларига хизмат қилиши демократиянинг асосий моҳиятини ифода этади.

Ижтимоий тараққиётнинг қонуний натижаси сифатида вужудга келган Совет ҳокимияти демократиянинг жуда кенг, энг юқори формасини — меҳнаткашлар учун, халқнинг жуда катта кўпчилиги учун бўлган демократияни ўзида ифода этади. «Пролетариат демократиясининг шаклларидан бири бўлган Совет ҳокимияти, — деган эди В. И. Ленин, — жуда ҳам кўпчиликни ташкил этувчи омма учун, эксплуатация қилинувчилар ва меҳнаткашлар учун демократия соҳасида мисли кўрилмаган тараққиёт ва кенгчиликни вужудга келтирди» (Асарлар, 28-том, 264-бет).

Умумхалқ демократияси — совет жамиятининг маънавий-сиёсий бирлигини, унинг чуқур интернационализмини ифода этиб, олий типдаги чинакам халқ демократиясидир. У, халқ оммасидаги ижодий кучларнинг авж олишига самарали ёрдам беради ҳамда меҳнаткашларга катта ҳуқуқ, ваколат ва кенг эркинликлар беради. Бу ҳуқуқ ва эркинликлар СССР Конституциясида ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топган. Бу тарихий ҳужжатда совет гражданларининг меҳнат қилиш, дам олиш, илм олиш ҳуқуқига, қариган ва касаллик натижасида меҳнат қобилиятини йўқотган кишиларнинг пенсия олиш ҳуқуқига эга эканлиги қонунлаштирилиб мустаҳкамланган.

Социалистик демократиянинг изчиллиги, унинг чуқур халқчиллик моҳияти совет сайлов системасида айниқса яққол намоён бўлади. СССР Олий Советидан бошлаб иттифоқчи ва автоном республикалар Олий Советларигача ҳамда меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советларигача сайловлар — умумий, тенг, тўппа-тўғри, яширин овоз бериш йўли билан ўтказилади. Ақлдан озганлар ва суд ҳукми билан сайлов ҳуқуқидан маҳрум қилинган кишилар мустасно қилинганда, СССРнинг 18 ёшга етган барча гражданлари, ўзининг ирқи, миллати, жинси, диний эътиқоди, билим даражаси, ўтроқлиги, ижтимоий чиқиши, мол-мулки ва ўтмишдаги ишидан қатъий назар, депутатлар сайлаш, 21 ёшга тўлганлари Иттифоқчи республикалар Советларига, 23 ёшга етганлари эса, СССР Олий Советига депутат бўлиб сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Советлар — чинакам халқ ҳокимияти органларидир. Улар аҳолининг барча социал группаларидан энг кўп вакиллар қатнашадиган ғоят халқчил органдир. Буни бутун мамлакатимиз миқёсида ҳам, шунингдек ҳар бир иттифоқчи ва автоном республика миқёсида ҳам яққол кўриш мумкин. Масалан, ўтган йили 17 июнда Ўзбекистон ССР Маҳаллий Советларига камми 88.440 депутат сайланди. Сайланган депутатларнинг ҳаммаси коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодларидир. Депутатлардан 40.585 киши ёки 46.95 проценти хотин-қизлар, 39.194 киши ёки 45,34 проценти КПСС аъзолари ва КПСС аъзолигига кандидатлар, 13.326 киши ёки 15,41 проценти ВЛКСМ аъзолари, 47246 киши ёки 54.66 проценти партиясизлар, 58.742 киши ёки 67,95 проценти ишчи ва колхозчилардир.

Ҳозирги вақтда Советларнинг икки миллион икки юз мингга яқин депутати ва 25 миллиондан кўпроқ активлари, халқ контроли органларида ишловчи салкам 7миллион киши, доимий ишлаб чиқариш кенгашларининг беш миллиондан зиёд қатнашчилари, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, кооператив ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотларининг 10 миллионлаб аъзолари умумхалқ демократиясининг ҳақиқатда ҳаракат қилиб турган жонли механизмларидир. Буларнинг ҳаммаси Советлар давлатни бошқаришда омманинг муттасил иштирокини таъминловчи социалистик демократиянинг олий типи эканлигини яққол намойиш қилиб кўрсатади.

Советлар фаолиятига Коммунистик партиянинг раҳбарлиги умумхалқ демократиясини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашнинг ҳал қилувчи омилидир. Маълумки, КПСС Программасида, партия XXIII—XXIV съездлари қарорларида, ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССРнинг 50 йиллиги тўғрисида»ги докладида шунингдек, КПСС Марказий Комитетининг мамлакатимизнинг барча сайловчилари, гражданларига Мурожаатида коммунистик жамият қурилишининг ҳозирги босқичида Советларнинг ғоят муҳим вазифалари белгилаб берилди. Бундан буён ҳам социалистик демократияни ҳар тарафлама кенгайтириш, оммани тўққизинчи беш йиллик илан топшириқларини, партия съездлари, Марказий Комитет пленумлари ва СССР Олий Совети сессиялари қарорларини амалга оширишга сафарбар қилиш советлар фаолиятининг асоси эканлиги уқдирилди. Биз давлат қурилиши, социалистик демократияни янада ривожлантириш ва такомиллаштириш соҳасида катта иш қилишимиз керак, — деб таъкидлаган эди ўртоқ Л. И. Брежнев «СССРнинг 50 йиллиги тўғрисида»ги докладида,— бу ишнинг асосий йўналишлари КПСС XXIV съезди резолюциясида кўрсатиб берилган. Бу йўл — бошқарувда оммани янада активроқ қатнаштиришдан, ижтимоий ҳаётга раҳбарлик қилишда Советларнинг ўз хилма-хил вазифаларини тобора тўлиқ амалга оширишларидан; ижроия органларнинг ваколатли органларга ҳисобот бериб туриш принципини янада изчиллик билан турмушга татбиқ этишдан; социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашдан; халқ контроли фаолиятини яхшилашдан иборат.

Шуни назарда тутиб, партия ва ҳукуматимиз давлат, хўжалик ва маданий қурилиш масалаларини ҳал этишда Советларнинг ролини ошириш, уларнинг фаолиятини янада яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келаётирлар. КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашлар депутатлари район ва шаҳар Советларининг ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг «Меҳнаткашлар депутатлари район Советларининг асосий ҳуқуқлари ва бурчлари тўғрисида»ги қарорлари, шунингдек, меҳнаткашлар депутатлари Советлари депутатлари статуси ҳақидаги қонуннинг қабул қилиниши бунинг ёрқин ифодаси бўлди. Бу ҳужжатлар маҳаллий Советлар ишида мавжуд камчиликларни тугатишга, уларнинг коммунистик қурилишдаги ролини тағин ҳам оширишга, социалистик демократияни такомиллаштириш ва унинг принципларига қатъий риоя қилишга қаратилган.

Маълумки, 1974 йилнинг 25 мартида, СССР Олий Советининг Президиуми Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советига сайловлар ўтказиш бўйича сайлов округлари ташкил этиш тўғрисида фармонлар чиқарди. Ҳаммаси бўлиб 1.517 сайлов округлари, шу жумладан Иттифоқ Советига сайловлар бўйича — 767 ва Миллатлар Советига сайловлар бўйича — 750 сайлов округлари ташкил этилди. СССР Конституциясига мувофиқ Миллатлар Советига ҳар бир иттифоқчи республикадан — 32 депутат, ҳар бир автоном республикадан — 11, ҳар бир миллий округдан — 1 депутат сайланади.

Совет демократиясининг улуғвор кучи шундаки, у социалистик интернационализмнинг ленинча принципларига — мамлакатимизда яшовчи барча миллат, миллий группа ва халқларнинг ижтимоий ва сиёсий ҳаётда бир-бирлари билан тенг ҳуқуқлиги ва қардошларча ҳамкорлиги принципларига асосланади. Социалистик демократия — кўп миллатли совет давлатини мустаҳкамлаш қуролидир. 15 суверен Иттифоқчи Миллий республикани ўзига бирлаштирган совет ижтимоий ва давлат тузуми Ватанимизда яшовчи барча халқларга миллий ҳокимиятни бошқаришни, экономика, фан, маданиятни мислсиз тез суръатлар билан ривожлантиришни таъминлайди.

Сўнгги ярим аср мобайнида Совет Иттифоқида саноат маҳсулотининг ялпи ҳажми 321 баравар кўпайди. Шу давр ичида Қозоғистонда 600 баравар, Тожикистонда 500 баравардан зиёд, Қирғизистон ССРда 400 баравардан кўпроқ, Туркманистон ССРда 130 баравардан ортиқроқ, Ўзбекистон ССР да эса салкам 240 баравар ортди. Шу тариқа «Ўзбекистон ССРнинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги тўғрисида» Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг қарорида уқдириб ўтилганидек, **«Ҳозирги кунда Совет Ўзбекистони биринчи даражали замонавий саноатга, кўп тармоқли ва юксак даражада ривожланган қишлоқ хўжалигига, илғор социалистик маданиятга эга бўлган индустрлашган — колхозлашган қудратли республикадир».** Шарқда социализмнинг сўнмас машъалидир. Ўтган йили республикада 4 миллион 908 минг тонна пахта тайёрланди. Бу йил эса Ўзбекистон пахтакорлари давлатга 5 миллион тонна пахта етказиб беришдан иборат юксак социалистик мажбурият олдилар.

Маданий қурилиш ва халқ маорифи соҳасидаги муваффақиятларимиз ҳам Совет демократиясининг ҳаётийлигини кўрсатувчи ёрқин мисолдир. Совет Иттифоқи гигант университет бўлиб, унда мамлакатимиз аҳолисининг 80 миллиондан кўпроғи ўқишнинг барча турларига тортилган. Ҳозир фақат Ўзбекистон ССРнинг 7 мингдан ортиқ умумий таълим мактабларидагина 3 миллион 400 минг ўқувчи таълим олмоқда. 40 та олий ўқув юртларида эса икки юз қирқ мингга яқин студент таҳсил кўряпти. Буларнинг ҳаммаси совет ижтимоий — давлат тузумининг самараси, социалистик демократия ленинча принципларининг ажойиб тантанасидир.

Социалистик демократиянинг ленинча принциплари КПСС ва Совет давлатининг ташқи сиёсий фаолиятида ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. Бу сиёсат ўз моҳияти, характери ва мақсади билан синфий ва изчил интернационал сиёсатдир. У совет халқининг миллий ва интернационал манфаатларини бир бутун ҳолда акс эттиради.

Буржуа мамлакатларида демократия ҳақида, барча гражданларнинг шу жумладан хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқлиги ҳақида жар соладилар. Бироқ, бу демократия ва ҳуқуқ бир тўда капиталистлар учунгина хизмат қилиб, амалда меҳнаткашларни демократия эркинликлардан маҳрум этади. Сиёсий найрангбозлик ва ашаддий миллатчилик, зўравонлик ва талончилик, фирибгарлик ва сотқинлик, мунофиқлик ва сохталик, пора бериш ва алдов — буларнинг ҳаммаси буржуа демократиясининг энг муҳим характерли хусусиятларидир.

Буржуа демократияси қаттиқ кризисга учраб, бутунлай инқирозга юз тутган бир пайтда, социалистик демократия тобора ривожланмоқда ва гуллаб-яшнамоқда. Буржуа демократиясига қарама-қарши ўлароқ, социалистик демократиянинг афзаллиги шундаки, у гражданларнинг буюк ҳуқуқ ва эркинликларининг қайд қилибгина қолмай, шу билан бирга бу ҳуқуқларнинг амалга оширилишини ҳам таъминлайди. Бунинг учун 1970 йилнинг 14 июнида сайланган СССР Олий Советининг 1517 депутати, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, бошқа иттифоқдош ва автоном республикалар Олий Советларининг депутатлари, шунингдек, маҳаллий Советлар депутатларининг ҳаммаси ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг ва совет интеллигенциясининг вакилларидан иборат эканлиги фактини айтиб ўтишнинг ўзи кифоя. Эндиликда ҳар бир совет кишиси: давлат бизнинг ўзимиз, унинг сиёсати бизнинг сиёсатимиз, деб ҳақли равишда фахрланиши мумкин.

Мамлакатимиз давлат ҳокимияти олий органи сайловларига тайёргарлик ғоят муҳим сиёсий кампаниядир. Бу кампания социалистик демократизмни янада ривожлантириш, КПСС XXIV съезди, Марказий Комитет Пленумлари ва СССР Олий Совети сессияларининг қарорларида белгилаб берилган улуғвор вазифаларни амалга ошириш учун **умумхалқ** курашини авж олдириб юбориш асосида ўтказилиши керак. Шубҳасизки, ўтган сайловлардагидек бу сайлов ҳам халқимиз маънавий-сиёсий бирлигининг янада мустаҳкамланишига, социалистик демократиянинг тағин ҳам такомиллашуви ва кенгайишига олиб келади.

З. ИСАМУҲАМЕДОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалик институти, фалсафа кафедрасининг доценти.

Тошкентдаги «Подшипник» заводи маҳсулотлари пахта териш машиналари, тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасида кенг қўлланилади. Корхона аҳли хўжаликлардан тушаётган буюртмаларини ўз вақтида адо этишмоқда. Суратда: тиклаш цехининг илғор ишчиси Кира Михалёва «Узсельхозтехника» буюртмаси бўйича тайёрланган подшипникларни назоратдан ўтказяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ТЎНҒИЧ КОРХОНА ТУҲФАЛАРИ

Ўзининг шонли революцион ва меҳнат анъаналари билан довруғ қозонган заводимиз коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини изчил амалга ошириш йўлида фидокорлик кўрсатаяпти.

1917 йил ноябрь ойида «Қизил Шарқ» устахоналари номи билан аталмиш корхонамиз берган гудок Ўрта Осиёда Совет ҳокимияти ўрнатилганидан хабар қилган эди. Ўзбек диёрида советлар байроғини тиккан темирйўлчиларнинг ворислари ҳозирги кунларда катта масъулиятни ҳис этган ҳолда СССР Олий Совети сайловларига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

Республикамиздаги энг кекса корхоналардан бири ҳисобланган заводимизнинг юзлаб ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари сайловолди социалистик мусобақасини авж олдириб юбордилар.

Мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари сингари бизнинг коллективимиз ҳам КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорлари ва КПСС Марказий Комитетининг партияга, барча совет халқига қилган Мурожаатига жавобан 1974 йилда зиммага юксак социалистик мажбуриятлар олиб ишламоқда. Бу йил коллективимиз ўтган йилдагига нисбатан маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 7,3 процентга ўстириш, меҳнат унумдорлигини эса 5,9 процент оширишга қарор қилган.

Шунингдек, заводимиз коллективининг Тошкентдаги 243-авиаремонт заводи ҳамда Воронеж шаҳридаги тепловоз ремонти заводининг коллективлари билан социалистик мусобақа асосида иш олиб бориши ҳам яхши самаралар беряпти. Айниқса, беш йилликни барвақт бажариш юзасидан Тошкент шаҳридаги Ленин номли электрон-техника заводи ва республикамизнинг тўққиз азамат ишчиси бошлаб берган ватанпарварлик ташаббуси коллективимиз томонидан кенг қўллаб-қувватланди. Ҳозирги кунда 300 дан ортиқ киши беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш ташаббусига қўшилиб ишламоқда.

Жумладан, 2-механика цехининг токари Василий Иванович Дунаев етти ойдирки, келгуси беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётир. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдушукур Қодиров, электромашина цехининг слесари Анатолий Бажанов, тепловоз цехининг слесари Александр Кондратьев, дизель цехининг слесари Рамз Жўраев, пўлат эритувчи Геннадий Руденко, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, мис эритувчи Абдуллажон Султонмуродов, электромашина цехининг бригадири, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг аъзоси Николай Железнев сингари кишилар ҳозирги кунда юбилей йили нормасини бажариш арафасида турибдилар.

Заводимиз коллективи партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатмаларини бажара бориб, СССР Олий Советига бўладиган сайловларни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оладилар.

Х. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводининг бошлиғи.

ЮБИЛЕЙГА — ИККИНЧИ НАВБАТ

Тошкент — Шарқ дарвозаси, деб бекорга айтишмайди. Ҳақиқатан ҳам пойтахтимизга келиб-кетувчилар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Шу туфайли Тошкент вокзалини кенгайтириш ва янада ободонлаштириш ишлари олиб борилаётир.

Кейинги йилларда вокзал атрофида хиёбонлар барпо этилди, пассажирлар учун қулай шароит вужудга келтирилмоқда. Ҳадемай бу ерда ёрдамчи бино, 200 ўринли меҳмонхона қад кўтаради.

Лойиҳа инженерлари бу биноларни илгари қурилган асосий бинолар билан уйғунлаштириб юборишга ҳаракат қилганлар. Бино лойиҳаларини «Ташгипротранс» институти лойиҳачилари чизишган бўлиб, қурилиш ишларини «Средазтрансстрой» тресті амалга оширмоқда.

Тошкент вокзалининг янги биноси Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги арафасида фойдаланишга топширилади.

КОМБИНАТДА ЭНГ ЯХШИ КЛУБ

Чирчиқ электр-химия комбинатидаги қизил бурчакларни кичкина клублар деб аташади. Карбамид цехининг ишчилари ана шундай кичкина клубларда учрашувлар ўтказмоқдалар. Улар бу ерда мусобақа якунларини чиқармоқдалар, мусобақа ғолибларини шарафламоқдалар.

Комбинатда ўтказилган кўрик якунлари бўйича карбамид цехининг қизил бурчагига биринчи классли ўрин, вимпел ва мукофот берилди.

(ЎзТАГ).

ВЕТЕРАНЛАР ҲИКОЯ ҚИЛАДИЛАР

Меҳнат ветеранлари! Биз уларнинг — табаррук отахонлар ва онахонларнинг номларини алоҳида ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оламиз. Уларни — кўксини орден ва медаллар безатиб турган бу ардоқли кишиларни кўрганимизда, қалбимизни чуқур миннатдорчилик ҳис-туйғулари қамраб олади. Улар амалга оширган барча ишлар учун, ҳозирги бахтиёр кунларимиз учун: «Раҳмат, отахонлар ва онахонлар!» дегимиз келади.

Ҳа, улар ўзларининг фидокорона, қаҳрамонона меҳнатлари билан республикамизда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаган, социализм қуришнинг барча қийинчиликларини ўз елкаларида кўтариб, завод ва фабрикалар қурган, она ер бағрида мўл-кўлчилик яратган, илм-маърифат нурларини сочган, оғир синов йилларида эса душманга қарши аёвсиз жанг қилиб, ғолиб чиққан кишилардир.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Партия тарихи институти ана шундай меҳнат ветеранларидан — Ўзбекистонда социализмнинг актив қурувчиларидан бир группасининг хотираларини[1] тайёрлаб, кенг китобхонлар оммасига тақдим этди. Мазкур тўпламнинг Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг яқинлашиб келаётган шонли ярим асрлик юбилейи олдидан нашр этилганлиги диққатга сазовордир.

Авторлар Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг эллик йили мобайнида Коммунистик партиямизнинг доно раҳбарлиги остида қўлга киритилган улкан ютуқлар, социал, иқтисодий ва маданий соҳаларда рўй берган ажойиб ўзгаришлар ҳақида, ўзлари бевосита иштирок этган ва гувоҳи бўлган муҳим воқеалар, ишлар тўғрисида тўлқинланиб, зўр ҳаяжон билан ҳикоя қиладилар. Кўпгина авторлар ўз хотираларини республикамизда, хусусан Тошкентда йирик саноат корхоналари қурилишига бағишлаганлар.

Республика индустриясининг, жумладан тўқимачилик саноатининг тўнғич марказларидан бири — Тошкент тўқимачилик комбинатидир. Бугунги кунда ўзининг ажойиб меҳнатсевар кишилари билан бутун мамлакатга, сифатли газламалари билан кўпгина чет эл давлатларига танилган бу корхонанинг пойдеворига 1932 йил 6 майда биринчи ғишт қўйилган эди. Ўзбекистон тўқимачилик саноатининг ветерани, ўзининг ярим асрдан кўпроқ умрини ана шу соҳага бағишлаган Алексей Иванович Турков тўпламда ёритилган мақоласида Тошкент тўқимачилик гигантининг барпо этилиши ҳақида ёзади. Корхона қурилиши СССР Меҳнат ва Мудофаа Советининг қарорига мувофиқ бошлаб юборилди.

Тошкент гиганти қурилишига мамлакатнинг йирик фабрикалари ҳар томонлама ёрдам кўрсатдилар. Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитети ва Тошкент шаҳар партия комитети қурилишга коммунистларни сафарбар қилди. Қурилишнинг

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ҳамма участкаларида оммавий мусобақа ва зарбдорлик ҳаракати кенг авж олиб кетди. Шаҳар меҳнаткашлари қурилишда жуда кўп марта шанбаликлар ўтказишди. Бу шанбаликларда ҳамма билан бир қаторда Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг секретарлари ва масъул ходимлари, республика ҳукуматининг аъзолари ҳам қатнашдилар.

Тошкентда тўқимачилик комбинати билан деярли бир вақтда қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи ҳам қад кўтарди. Пахтакор республика учун жуда катта аҳамиятга эга бўлган мазкур корхонанинг бунёд бўлиш тарихи, Улуғ Ватан уруши бошлангунга қадар ишлаб чиқарган маҳсулотлари ҳақида корхона ветеранларидан бири, узоқ йиллар пахтачилик бўйича давлат махсус конструкторлик бюросида машиналарни синаш бўлимининг бошлиғи бўлиб ишлаб келган Ю. М. Топольский «Ташсельмашнинг бошланиши» деган мақоласида ҳикоя қилган.

1971 йил 1 февралда газеталар Бекобод металлургия заводи КПСС XXIV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб беш миллион тонна ўзбек пўлатини қуйганлигини хабар қилган эди. Шомат ака Айтматов эса заводда дастлабки тонна металл қуйилганлигининг гувоҳи. 1944 йил 5 март куни Ўзбекистон металлургия заводининг қурувчилари улкан меҳнат ғалабасига эришганликлари тўғрисида рапорт бердилар: заводда мартен цехи ишга туширилди. Ўзбекистон ўз пўлатини ишлаб чиқара бошлади.

Ўртоқ Ш. Айтматов завод барпо этила бошлаган дастлабки кунлардан то унинг тўла қувват билан ишлай бошлашига қадар бу йирик корхона қурилишининг бошлиғи бўлиб ишлаган, ўзининг бутун ташкилотчилик истеъдоди, билим ва маҳоратини партиямизнинг ана шу ғоят муҳим топшириғини бажаришга бағишлаган. Унинг мазкур тўпламдан жой олган хотираси фактларга, конкрет воқеаларга асосланиб ёзилгани учун ҳам китобхоннинг эътиборини жалб қилади. Автор уруш даврида халқимизнинг фронт орқасидаги мислсиз меҳнат ғайратини, ғалабага бўлган букилмас иродасини зўр кўтаринкилик билан ифодалай олган.

Авторлардан бири республикамиз қандай қилиб ўзининг дастлабки энергетика базасига эга бўлганлигини қаламга олган бўлса, иккинчиси Ўзбекистоннинг «қора олтини» ҳақида, яна бири республикамизнинг индустриал марказларини бир бири билан боғлаган темирйўл тармоқлари қурилиши тўғрисида сўзлайди.

Ер-сув ислоҳотининг амалга оширилиши, дастлабки коллектив хўжаликларнинг тузилиши совхозлар ва МТСларнинг барпо этилиши, каналлар қурилиши Ўзбекистон қишлоқ хўжалигининг ривожланишидаги алоҳида босқичлардир. С. Тошхўжаев, Ф. Желтиков, М. Алимов, Б. Усмонхўжаев, М. Ҳурматов, Е. Петренко ва бошқа ветеранларнинг мақолалари худди ана шу муҳим мавзуларга бағишланган.

Биз жонажон республикамиз Совет ҳокимияти йилларида фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида ҳам катта ютуқларни қўлга киритганлиги билан фахрланамиз. Ўлкада фаннинг кенг тараққий этишига В. И. Ленин декрети билан таъсис этилган Туркистон давлат университетининг ташкил топиши асос солди.

Университетда дарс берадиган ўқитувчилар, барча дарслик ва ўқув жиҳозлари ҳам Марказдан юборилди. Тўпламдан жой олган мақолада Совет Шарқида фан ва маданият машъали бўлиб порлаган университетнинг дастлабки қадамлари, унинг мутахассис кадрлар тайёрлашдаги роли ва босиб ўтган шонли йўли ҳақида фикр юритилади.

Тўпламда халқ маорифининг шаклланиши, янги алфавитга ўтилиши, хотин-қизлар озодлиги, ўзбек совет театр ва кино санъатининг вужудга келиши, соғлиқни сақлаш ишларининг равнақи ва бошқа мавзуларда ҳам материаллар бор. Айниқса отахон санъаткорлар Комил Ерматов, Музаффар Муҳамедов, медик олим Ёқуб Мўминов, хотин-қизлар озодлиги учун курашнинг актив иштирокчиси, кекса коммунист Тожихон Шодиеванинг мақолалари республикада партиямиз ленинча миллий сиёсатининг тантанасини яққол ифодалаб берганлиги билан ажралиб туради.

«Меҳнат ветеранлари ҳикоя қиладилар» тўплами кенг китобхонлар оммасига Совет Ўзбекистонида амалга оширилган жуда катта ўзгаришлар тўғрисида тасаввур бериш билан бирга уларни социализм қуриш ишига муносиб ҳисса қўшган, эндиликда коммунистик жамият қурилишида актив қатнашаётган айрим меҳнатсевар ветеранларнинг намунали ҳаёт йўли, ажойиб тақдирлари билан таништиради.

Тўплам материаллари кишиларимизни, айниқса ёшларни кекса авлодларнинг меҳнати ва кураши намуналарида тарбиялаш учун катта аҳамиятга эгадир.

М. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг катта илмий ходими.

1. Меҳнат ветеранлари ҳикоя қиладилар (Ўзбекистонда социалистик қурилиш ветеранларининг хотираларидан иборат тўплам). Рус тилида: Тўпловчи: В. А. Ананьев. «Ўзбекистон» нашриёти, 1973 йил.

СУРАТДА: моҳир пиллакорлар (чапдан ўнгга): Ҳакима Пўлатова, Раҳима Зокирова (звено бошлиғи), Матлуба Ашурова, Башорат Юнусова ва Ҳамида Туроповалар иш устида.

А. Абалян фотоси.

КУМУШ ХИРМОН

Пункт дарвозасидан қорачагина аёл кириб келди. Унинг енглари шимарилган, оппоқ дурраси сочлари билан қўшилиб, чамбарак қилиб танғилган эди. Опанинг кўзларида, чеҳрасида қувонч ёғдуси ўйнарди.

— Айланайлар дейман,— бугун пилла топшираман деб кўз юммагандим,— мендан ҳам олдин отини қамчилаганлар бор эканку, баракалла-е.

Опа ҳамкасблари билан бирбир кўришиб чиқди. Ҳол-аҳвол сўрашди. «Яқинроқ ҳайданг» деб шоферга имо қилди. Машина тарозига яқинлашиб тўхтади.

— Узоқ участкадан келганмиз,— барака топгур,— кўп зориқтирмай тортиб олақолинг.

Тарозибон кузовга разм солар экан, чеҳрасига табассум югурди.

— Мана буни пилла деса бўлади, яшанг опажон,— деди у миннатдорчилик билдириб. Бунақа пайтда албатта навбатсиз тортиб оламиз.

Яшчикларга уйиб жойлаштирилган пилла қуёш нурида кўзни қамаштирувчи аллақандай жило таратарди. Унинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди.

— 155 килограмм. Теримнинг биринчи кунида рекорд кўрсаткич,— деди яна тарозибон опага меҳр билан. Ўша куни бошқа пилла звенолари тўрт-беш киши ҳисобига 70—85 килограмм миқдорда пилла топширишган эди.

Опа машинада яна изига қайтди. Унинг хаёли ўзининг иккинчи уйидек бўлиб қолган дала шийпонида. Кўз олдида дасталарда маржондек тизилиб, турган «кумуш толалар». Бир неча йилдан бери қурт боқишда ҳамроҳи бўлиб, куну-тун бараварига меҳнат қилаётган Ҳакима Пўлатова, Матлуба Ашурова, Башорат Юнусова, Ҳамида Туроповалар олдига шошилади у. Қани энди манзилга тезроқ етақолса-ю, бугунги муваффақиятдан уларни хурсанд қилса.

Раҳима Зокирова шийпонга етиб келганида бригада бошлиғи Мирсаид Саъдиев шу ерда эди.

— Чамангиз чакки эмас, 150 килограммдан ортиқ чиқди,— деди опа қувноқлик билан бригадирга. Кейин ўз звеносидаги ипак ихлосмандларини табриклаб, яна ишга киришиб кетди.

Раҳима Зокированинг ипакчилик касбига меҳр қўйганига йигирма йил бўлди. У шу давр ичида ҳамиша мажбуриятини ортиғи билан бажариб, катта ҳурматга эришди. Меҳнати партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. Унинг кўксида бир неча нишонлар билан бирга «Қаҳрамон она» медали ҳам ярқираб турибди. Ўн икки фарзанднинг онаси бўлган бу оташқалб аёл ўзининг бахтини меҳнатдан топмоқда. Фарзандларининг кўпчилиги колхоз даласида меҳнат қилишади. Келинлари эса доимо ёнида.

Зокирова бошлиқ звено бир неча йилдан буён ҳар қути уруғдан 80—85 килограммдан ҳосил олиб, йигирма йил ичида ўн уч тоннадан ортиқ пилла топширди. Бу чиндан ҳам пиллакорларнинг давлатга ҳадя этган кумуш хирмонидир.

Бу йил звено пиллакорлари —беш аёл етти қути қурт уруғини парвариш қилибди. Уларнинг аҳди ҳар қути уруғдан 60 килограмм ўрнига 85—90 килограммдан пилла олишдир. Тахминий ҳисобларга кўра бу мажбурият бемалол бажарилади.

Моҳир пиллакорлар бундай ютуқларга албатта осонликча эришаётганлари йўқ. Тинимсиз меҳнат, кўп йиллик тажриба мажбуриятни ҳам ошириб адо этишда қўл келмоқда. Уста пиллакорнинг ҳикоясига қараганда пилладан мўл ҳосил олиш учун аввало босқичлар муддатини яхши билиб олиш, ва қуртларни шунга мос ҳолда озиқлантириш керак. Пилланинг сифати эса жойнинг кенглигига, даҳа вақтида қуртларни тўйиб озиқлантиришга боғлиқдир.

— Кўпинча план ошириб бажарилганида пиллачиларни мукофотлашади, мажлисларда мақташади,— дейди Р. Зокирова,— мен ана шу иззат-икромга барг етказиб берувчилар ҳам сазовор бўлиши керак демоқчиман.

У кўп йиллардан бери колхозда ишлаб қурт мавсумида алоҳида фидокорлик кўрсатаётган Қўчқорхўжа, Қодиржон, Комилжон сингари барг кесувчилар ҳақида тўлқинланиб гапирди. Бу йилги мавсумда ҳам улар тиним билишмади. Шофер Ҳайдар Қодиров озуқани ўз вақтида етказиб турди.

Биз ҳикоя қилаётган Раҳима опа Оржоникидзе районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозида истиқомат қилади. Шу йил май ойида колхознинг қурт боқишдаги тажрибалари, ўзига хос ижодкорлик ва ташаббусини область партия комитети маъқуллаганди. Бу эса хўжалик пиллакорларини янги марралар сари илҳомлантирди. Ўзи меҳнат қилаётган колхознинг пиллачилик соҳасидаги эътиборга сазовор кишилари Р. Зокировага ҳам янги ғайрат, янги куч бахш этди. Колхоз давлатга 31 тоннадан зиёд кумуш тола топшириб, планини ортиғи билан бажарди. Бу улкан хирмонга моҳир пиллакор звеноси 7 қути қурт уруғидан 420 килограмм ўрнига 615 килограмм пилла етиштириб, муносиб ҳисса қўшди.

С. ҲАСАНОВ.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

СССР БИЛАН ДИПЛОМАТИЯ МУНОСАБАТЛАРИ ЎРНАТИШ УЧУН

ЛИССАБОН, 5 июнь. (ТАСС мухбири). Португалия Компартияси Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дипломатия муносабатлари ўрнатиш пайти келди, деб ҳисоблайди. Португалия Коммунистик партияси Марказий Комитети ижроия комитетининг баёнотида шу ҳақда гапирилади. Ижроия комитет мамлакатдаги ҳозирги аҳвол нуқтаи назаридан Португалиянинг социалистик мамлакатлар билан муносабатлари тўғрисидаги масалани ўрганиб чиқди.

Баёнотда яна бундай дейилади: дипломатия муносабатларининг ўрнатилиши Португалия билан социалистик мамлакатлар ўртасида кенг кўламдаги иқтисодий, маданий ва илмий алоқаларни ривожлантириш имконини беради. Бу муносабатлар ўзаро манфаатдорлик негизида, илгариги фашизм режимидан қолган бир қанча жиддий проблемаларни, шу жумладан, Португалия экономикасига доир проблемаларни ҳал этишга анча катта ҳисса қўша олади. Бу муносабатлар Португалия халқининг социалистик мамлакатлар эришган буюк муваффақиятлар билан ва уларнинг тажрибаси билан бевосита танишиб чиқиши учун имконият туғдиради ва Португалиянинг халқаро майдонда тинчлик, барча мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорлик сиёсатини, миллий мустақиллик сиёсатини амалга ошира олиши учун жуда муҳим аҳамиятга эга бўла олади.

Э. КОВАЛЕВ.

ИҚТИСОДИЙ АЛОҚА

ТЕҲРОН, 6 июнь. (ТАСС). Бангладеш билан Эрон бир қанча соҳаларда иқтисодий алоқаларни кенгайтириш ва ҳамкорликни йўлга қўйиш учун қулай имкониятларга эга, деди Эронга визит билан келган Бангладеш ташқи ишлар министри Камол Ҳусайн матбуот конференциясида сўзга чиқиб. У нефть, қоғоз ишлаб чиқариш ва бошқалар худди шундай ҳамкорлик соҳалари бўла олади, деб уқтириб ўтди.

Томонлар, деди К. Ҳусайн, ҳозирги вақтда Эрон томонидан Бангладешда нефть тозалаш заводи қуриш имкониятлари масаласини муҳокама қилмоқдалар. Бангладешнинг нефтга ва нефть маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини шу завод ёрдамида қисман таъминлаш мумкин бўлади.

САМИМИЙ МУНОСАБАТ

КОБУЛ, 5 июнь. (ТАСС). Афғонистон Республикаси давлатининг бошлиғи Бош министри Муҳаммад Довуд «Хоризонт» (ГДР) ҳафталик газетасининг мухбири билан қилган суҳбатида бундай деди: бизнинг шимолдаги улуғ қўшнимиз — Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасида аллақачонлардан бери дўстона муносабатлар ўрнатилган. СССР бизнинг ривожланиш планларимизни амалга оширишга иқтисодий, техникавий ва маданий жиҳатдан катта ёрдам бермоқда, ва мен ишонаманки, бу ёрдам келажакда ҳам давом этаверади.

Афғонистон давлати бошлиғи ўз мамлакатини иқтисодий ва социал ривожлантириш масалаларига тўхталиб, ҳозирги вақтда асосий куч республика тузумини мустаҳкамлашга ва энг муҳим иқтисодий масалаларни ҳал этишга қаратилганлигини айтди. Шу вазифаларни амалга оширишда қониқарли натижаларга эришилди. Иқтисодий проблемаларни ҳал этиш мақсадида дўст мамлакатлар— Совет Иттифоқи, Чехословакия ва бошқа мамлакатлар билан музокаралар олиб борилмоқда. Бу музокаралар ижобий натижалар бермоқда, деб таъкидлади М. Довуд.

АГЕНТЛАРГА МАКОН

ЛУСАКА, 5 июнь. (ТАСС). Қилган қонли жиноятлари учун қасос олинишидан чўчиб қўшни Мозамбикдан қочаётган собиқ Португалия охранкасининг агентлари учун ҳозир ирқчилар Родезияси бошпана бўлиб турибди. Солсберидан олинган хабарларга кўра, махсус жазо командаларининг ташкилотчиси, Мозамбик ватанпарварларига нисбатан ваҳшийликлари билан донг таратган Кардосо бошчилигида собиқ агентлар янги бир группаси Родезия территориясига ўтган.

Илгари Смит режими Мозамбик сиёсий полициясининг собиқ бош инспектори Сабину билан район полиция комиссари Фалкауни паноҳига олганди.

А. ГАРРИМАННИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 5 июнь. (ТАСС). Американинг таниқли сиёсий ва жамоат арбоби А. Гарриман Америка журналистлари ҳузурида гапириб, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан ўтказган суҳбатим Совет ҳукумати Совет—Америка муносабатларини янада ривожлантириш ишида силжишга эришишга азми қарор берган деган ишончимни тасдиқлади, деди.

Л. И. Брежнев, деди у сўзини давом эттириб, президент Р. Никсоннинг Совет Иттифоқига қиладиган визитини кескинликни янада юмшатиш воситаси деб билмоқда.

Л. И. Брежнев кескинликни юмшатиш принципларига ихлос қўйганлигига менда зўр ишонч ҳосил бўлди, деб таъкидлади А. Гарриман. Унинг айтишига қараганда, Кремлдаги суҳбат давомида Совет-Америка муносабатларининг жуда кўп масалалари — ядро қуролини чеклашдан тортиб, савдо-сотиққача бўлган масалалар муҳокама қилинган. Л. И. Брежневнинг тўғри сўзлиги ва сидқидиллиги менда жуда чуқур таассурот қолдирди, деди А. Гарриман.

ЯКУНЛОВЧИ ҲУЖЖАТЛАР ИМЗОЛАНДИ

ЖЕНЕВА, 5 июнь. (ТАСС). Яқин Шарқ бўйича Женева сулҳ конференциясининг ҳарбий ишчи группаси мажлисида бугун Сурия билан Исроил қўшинларини бир-биридан йироқлаштириш, шунингдек Исроил қўшинларини у оккупация қилиб турган Сурия территориясидан олиб кетиш тартиби ва муддати белгилаб берилган якунловчи ҳужжатлар имзоланди. Исроил қўшинларини чиқариб юбориш планжадвали ҳам имзоланди. Бу иш 26 июнда тамомланиши керак ва Сурия билан Исроил қўшинларини бир-биридан йироқлаштиришга доир карта ҳам имзоланди.

Якунловчи ҳужжатларни имзолаш маросими Яқин Шарқ бўйича Женева сулҳ конференциясининг ҳамраислари: СССР вакили — элчи В. М. Виноградов ва АҚШ вакили — элчи Э. Банкер, шунингдек БМТ Бош секретарининг ўринбосари Р. Гуйер ва БМТнинг Яқин Шарқдаги фавқулодда қуролли кучлари қўмондони генерал-лейтенант Сийлас Вуо иштирок этдилар.

Сурия томонидан ҳужжатларни генерал Тайер, Исроил томонидан генерал Шафир имзоладилар.

Сурия-Исроил битимига мувофиқ қўшинларни бир-биридан йироқлаштириш 6 июндан бошланади.

ОДАМФУРУШЛАР

ИСЛОМОБОД, 5 июнь. (ТАСС). Кейинги вақтларда Покистонда ишчи кучини ёллаш билан шуғулланувчи кўпдан-кўп хусусий агентликлар пайдо бўлди. Улар шу ишчиларни кейинчалик чет элларга жўнатиб турадилар.

Покистонликларни чет элларда ишга жойлаштиришда расмий воситачи вазифаси давлат эмиграция бюроси зиммасига юкланган бўлсада, аммо ўз мамлакатида иш тополмай юрган минг-минглаб кишилар хусусий агентликларда сохта шартномаларни имзолаб, кўпинча ҳужжатсиз ва бирон маблағсиз ҳолда чет элларга ўтиб қолмоқдалар. Ишчи кучини яширинча мамлакатдан олиб чиқиб кетиш хавф туғдирувчи кўламга етди. Покистон ҳукумати шу ҳусусда махсус қабул қилган баёнотида одамфурушларни уларнинг қонунга хилоф фаолиятига мутлақо йўл қўйилмайди, деб огоҳлантирди.

ПЕКИН ЧИЛИ ХУНТАСИ БИЛАН ҲАМКОРЛИК ҚИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 5 июнь. (ТАСС). Кўпгина мамлакатлар Чилидаги фашистик режим билан савдо-сотиқ қилишни истамаётганлиги натижасида Чили ҳарбий хунтаси иқтисодий қийинчиликка тушиб қолди. Пекин фашистик режимни иқтисодий қийинчиликдан чиқариб олишга интилиб, у билан савдо-сотиқни кенгайтирмоқда. Маълум бўлишича, Чилидаги Вальпараисо портидан яқинда икки миллион доллардан ортиқ турадиган кўп миқдордаги селитра ХХРга юборилган.

Чили хунтаси Пекин билан ўрнатилган алоқалар ва ҳамкорлик хусусида ўзининг мамнун эканлигини яширмаётир. Хунтанинг вакили ХХРга селитра юборилганлигини шарҳлаб, «бу — ишнинг фақат бошланиши» деб айтди ва хунта Пекинга 50 минг тонна селитра юбориш тўғрисида у билан яна бир битимни имзолаганлигини айтди.

Польша Халқ Республикаси ҳамда Совет Иттифоқи шаҳарлари ўртасида ўзаро алоқалар йил сайин ривожланиб бормоқда. Краков-Киев, Гданьск—Ленинград ва бошқа қардош шаҳарлар фикримизнинг далилидир. Суратда: бир вақтлар гитлерчилар томонидан бутунлай вайрон этишга ҳукм қилинган, лекин 1-Украина фронти жангчиларининг шиддатли ҳужумлари натижасида омон қолган Краков шаҳрининг марказий майдонида жойлашган Глувний бозори.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРИЛМОҚДА

Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг ем-хашак тайёрлаш бригадаси аъзолари бу йил мўл-кўл ва сифатли ем-хашак жамғаришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Юбилей йилида хўжаликда 415 тонна сенаж бостириш мажбурияти олинган эди. Сўзи билан иши бир чорвадорлар ана шу мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Улар ишни пухта уюштириб, чуқурларга 500 тонна сенаж бостириб, устига пленка ёпиб, сувaб қўйдилар.

Шу кунларда колхоз далаларида иккинчи беда ўрими бошланди. Хўжалик миришкорлари иккинчи ўримда чорва моллари учун сифатли озуқа бўлган беда уни тайёрлашга киришадилар. Бу ишда Афлат Тойнуров, Алихон Шабанов, Гулали Мурсалов, Хайриддин Отаев каби механизаторлар алоҳида ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар беда уни тайёрлашга ҳам уюшқоқлик билан киришдилар.

О. ҚОЗОҚБОЕВ.

ШИЙПОНДА КИНО

Шу кунларда пахтакорларга 67 та кўчма кино установкаси хизмат кўрсатмоқда. Бундан ташқари, 160 дан ортиқ кино установкалар колхоз ва совхозларнинг клубларида, маданият саройларида пахтакорларга янги-янги бадиий ва ҳужжатли фильмларни намойиш этмоқда.

Айниқса Оққўрғон кинолаштириш бошқармасининг ишлари диққатга сазовордир. Неъмат Ўрозов бошлиқ бу коллектив махсус график тузиб чиққан. Шу график асосида ҳар ҳафтада дала шийпонларида иккиуч марта кино сеанслар кўрсатмоқда.

Олтин тўйга атаб областимизнинг барча районларида кинофестиваль ўтказилмоқда. Бу кинофестивалда асосан ўзбек киностудияси яратган фильмлар намойиш этилаяпти. Уларда «Фавқулодда комиссар», «Осиё устида бўрон», «Революция чавандозлари», «Қора консулнинг ҳалокати» каби кинофильмлар бор.

МАТБУОТ — ПАРТИЯ ҒОЯЛАРИНИНГ ЖАРЧИСИ

Оммавий-сиёсий иш ва матбуот социалистик ва коммунистик қурилиш жараёнида актуал хўжалик ҳамда сиёсий проблемаларни ҳал этишда партияга доим кўмак бериб келди.

Мамлакатимизда коммунизм қурилишининг энг асосий бош вазифаларидан бири совет кишиларини юксак коммунистик эътиқод руҳида тарбиялашдан иборатдир. Бу вазифа, биринчидан — коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш, ва социалистик ижтимоий муносабатларнинг янада такомиллашуви жараёнида, иккинчидан —партиянинг жуда катта идеологик фаолияти натижасида амалга ошади.

Бу тарихий вазифани ҳал этишда ижтимоий-сиёсий пропаганданинг барча воситалари иштирок этади. Улар орасида энг таъсирчани матбуот, радио, телевидение ҳисобланади. «Ўзбекистон» нашриёти яқинда рус тилида чоп этган журналист **Н. Ф. Тимофеевнинг «Матбуот — партия ғояларининг жарчиси» («Печать—проводник идей партии»)** брошюрасида ана шу фикрлар талқин этилади.

В. И. Ленин матбуотга оммани сиёсий тарбиялашда, уни уюштириш ва революцион вазифаларни ҳал этишга сафарбар қилишда жуда муҳим восита, деб баҳо берган эди.

Брошюра автори В. И. Лениннинг назарий, сиёсий, ташкилотчилик фаолияти ҳақида сўз юритаркан, доҳийнинг янги типдаги пролетар, коммунистик матбуотни яратиш ва ривожлантиришдаги бениҳоя катта ролига тўхталади. Ўз фикрини тарихий-ҳужжатли далиллар, Лениннинг бевосита матбуотга оид асарларидан олинган цитаталар билан исботлайди, тўлдиради.

Ленин орзулари эндиликда тўла амалга ошди,— деб ёзади китоб муаллифи. Коммунистик партия ғамхўрлиги туфайли Совет Иттифоқида чинакам халқ матбуотининг жуда кенг тармоғи таркиб топди. Мамлакатимизда 8 мингга яқин газета ва қарийб 6 минг номда журнал босиб чиқарилмоқда. Уларнинг бир галги тиражи 300 миллион нусхадан ошади. Матбуот шаҳар ва қишлоқлар аҳолисининг кенг табақаси ҳаётига чуқур сингиб кетди, у совет халқининг чинакам минбарига айланди. СССРда 58 тилда, жумладан, Улуғ Октябргача ҳатто ўз ёзувига эга бўлмаган 18 халқ тилида газета чоп қилинмоқда.

Брошюрада совет матбуотининг тарихий-сиёсий, жанговар ва ташкилотчилик ролига, социалистик ва коммунистик қурилиш жараёнидаги катта хизматларига тегишли баҳо берилади.

Матбуотимиз экономика қурилишини ёритиш ва социалистик мусобақани ташкил этишда бой тажрибага эга. Совет матбуоти урушдан олдинги беш йилликлар даврида Изотов, Стаханов, Ангелина, Демченко, опа-сингил Виноградовалар ва бошқа новаторларнинг номини шон-шарафга буркади, саноат ва қишлоқ хўжалигида уларнинг юксак меҳнат унумдорлиги учун кураши тажрибаларини пропаганда қилди. Совет матбуоти ҳозирги кунда биринчи беш йилликларнинг пропаганда тажрибаларини кўпайтмоқда ва бойитмоқда. Ажойиб меҳнат кишиларимиз, мусобақа ташаббускорларининг номлари ҳозирги кунда фақат Ўзбекистондагина эмас, балки бутун мамлакатимизда яхши маълум. Улар орасида моҳир тўқувчилар Лидия Казанцева ва Евгения Губина, фрезерчи Альбина Девятова ва машҳур пахтакор Шоймардон Қудратов, донгдор бинокор Абдулла Воҳидов ва ака-ука механизатор Шодиевлар бор. Матбуот туфайли уларнинг тажрибаси ўн минглаб издошларга дастур бўлолди.

Сўнгра китоб автори журналистнинг серқирра ва мазмунли меҳнати, КПСС тарихий XXIV съезди, Марказий Комитет қарорлари ва партия ҳужжатларида матбуотимиз ходимлари олдига қўйилган улкан вазифалар ҳақида атрофлича сўз юритади. Брошюрада шу бу йил ўзининг шонли 50 йиллик юбилейини нишонлаётган республикамиз матбуоти, у босиб ўтган шонли йўл, ҳозирги вақтда олиб бораётган салмоқли, самарали ишлари ҳақида батафсил тўхталади, халқлар дўстлиги мавзуи матбуотимиз руҳига қанчалик чуқур сингиб кетганлиги хусусида кенг фикр юритилади.

Брошюра кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган бўлиб, матбуотчиларимиз учун, айниқса, яхши бир дастурдир.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

РАЙОН ГАЗЕТАЛАРИ РЕДАКТОРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Тошкент областида чиқувчи «Янгийўл» район газетасининг марказий темаси беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари тугаллаш учун курашаётган корхоналар ва хўжаликлар орасидаги социалистик мусобақани ёритишдан иборат. Газета ишлаб чиқариш илғорларининг ютуқларини кунма-кун пропаганда қилиб, мусобақадошлар эришган кўрсаткичларни таққослаб бормоқда.

Яқинда газета редакторининг ўринбосари М. Бейкенов беш йилликнинг тўртинчи йили планини бажариш учун авж олган социалистик мусобақанинг ёритишдаги тажрибалар тўғрисида район газеталари редакторларининг кенгашида гапириб берди.

Бекобод район «Коммунист» газетасининг редактори С. Юнусов, Оржоникидзе район «Коммунизм тонги» газетасининг редактори Р. Убайдуллаев, Пискент район «Меҳнат байроғи» газетасининг редактори М. Самадов ва бошқалар янгиликни кўрсатиш, илғор тажрибани кенг ёйиш, социалистик мусобақа билан боғлиқ бўлган тажрибани оммалаштириш борасидаги ўз ўй-фикрлари ва мулоҳазаларини ўртоқлашдилар.

Юбилей йилида социалистик мусобақа темасини ёритишни янада яхшилаш, новаторларнинг илғор тажрибаларини оммалаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига фан ва техника ютуқларини жорий этиш юзасидан район газеталари олдида турган вазифалар ҳақида область «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори А. Исмоилов ва область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Ш. Тошпўлатов ўртоқлар сўзладилар.

МОСКВАЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхозининг 3-бўлими деҳқонлари республикамиз олтин тўйини меҳнатда ажойиб ютуқлар билан нишонлаш учун курашиб, янгидан-янги зафарларни қўлга киритмоқдалар. Улар далаларда етиштираётган мўл ҳосилдан мамлакатимиз пойтахти — Москва аҳолиси ҳам баҳраманд бўлмоқда. Шу кунгача бўлим миришкорлари Москва шаҳрига 30 тоннадан зиёд қулупнай ҳосили жўнатишди.

— Азим пойтахтга яна икки тоннага яқин тар мева жўнатишни мўлжаллаб турибмиз,— дейди бўлим бошлиғи С. Билолов.— Бундан ташқари Тошкент аҳолисига ўн тоннага яқин қулупнай етказиб бердик.

Бўлим боғларида ҳам эртаги мевалар пиша бошлади. Куни кеча гилосзорларда ҳосил йиғим-теримига киришилди.

Тошкентдаги Охунбобоев ва Жуковский номли медицина билим юрти талабалари совхозни оталиққа олишган. Улар ҳар йили совхозга чиқиб, дала ва боғларда ғарқ пишган ҳосилни тезроқ йиғиштириб олишда деҳқонларга кўмак бериб келишади. Бу йил ҳам мазкур билим юртларининг ўқувчилари совхоз далаларида ғайрат билан меҳнат қилишаяпти. Пайкалларда қулупнай, боғларда гилос теришяпти. Меҳнатда ўз ўртоқларига ўрнак бўлаётган Н. Берналиева, М. Холматова, М. Камолова, Г. Абдусаматова, А. Арслонова, Ф. Шокирова ва бошқалардан совхоз коллективи беҳад миннатдор. Уларнинг кўплари совхоз таъсис этган мукофотларга сазовор бўлишди.

Ф. АБДУРАСУЛОВ.

Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхози сабзавоткорлари шаҳарликлар дастурхонига кўплаб қулупнай тортиқ қилмоқда. Қулупнай теришда шаҳардаги Жуковский ва Охунбобоев номли медицина билим юрти талабалари яқиндан ёрдам бермоқдалар. Суратларда: (чапда) илғор студентлардан М. Исматуллаева (ўнгда) М. Усмоновалар.

Автор фотолари.

ЛИРИКА ДАФТАРИДАН

СЕВГИ

Севги!
Сен менинг юрагимда;
Яқин ва олис орзу.
Сен менинг юрагимда;
Энг нодир сўнмас туйғу.
Сен менинг бахт, иқболим,
Ташвиш ва ғам, рашк ва ишқ.
Севги — қалбда туғилган
Энг азиз — узун қўшиқ...

ТЎРТЛИК

Кўзларингда менинг
суратим...
Бир лаҳза ҳаёлинг банд
этдим.
Ўзинг ҳам сезмадинг,
қалбингга —
Муҳаббат қуёшин
беркитдим...

Х. ЭШОНҚУЛОВ.

КИЧКИНТОЙЛАР ҚУВОНЧИ

Шу кунларда кичкинтойлар колхоз ва совхозларда янги қурилган боғча ва яслиларда мириқиб дам олмоқдалар. Юбилей йилида областимизнинг колхоз ва совхозларида йигирмадан ортиқ кўп ўринли янги болалар боғчалари ишга туширилади. Янгийўлдаги «Коммунизм», Ленин номли колхозларда болалар боғчаси ишга туширилади. Чиноз районидаги Энгельс номли колхозда ҳам юбилей йилида кичкинтойлар учун 140 ўринли болалар боғчаси қурилиб берилади.

Калинин районидаги Калинин номли, «Партия XXI съезди» ва Карл Маркс номли колхозларда ҳам 140 ўринли икки қаватли болалар комбинатлари қурилмоқда. Комбинатда кичкинтойлар учун алоҳида боғ ташкил этилади. Бундай боғчаларни областимизнинг Оққўрғон, Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районларида дам қуриш амалга оширилмоқда.

Спорт

ЯНГИ ЖАҲОН РЕКОРДИ

Италиянинг Верона шаҳрида ўтаётган оғир атлётикачиларнинг Европа биринчилиги мусобақаларини ишқибозлар зўр қизиқиш билан кузатиб бормоқдалар. Куни кеча бу ерда ярим оғир вазндаги спортчилар чиқиши бўлди. Унда СССР спортчиси Европа чемпиони Давид Ригерт янги жаҳон рекорди ўрнатди. У икки курашда 385 килограмм штангани кўтарди.

Чемпионатда болгар спортчилари ҳам ўз маҳоратларини намойиш қилмоқдалар. Ҳозир Болгария командаси 78 очко билан турнир пешқадами бўлиб турибди. 70 очко тўплаган СССР командаси иккинчи ўринда, 56 очко тўплаган Польша штангачилари эса учинчи ўринда келмоқдалар.

ШАХМАТ ОЛИМПИАДАСИ БОШЛАНДИ

Халқаро шахмат федерацияси тузилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб Франциянинг Ницца шаҳрида ўтказилаётган жаҳон шахмат олимпиадаси старт олди. Олимпиада ўйинларида 77 команда иштирок этмоқда. Улар кураши икки босқичли бўлади. 6—13 июнда бўладиган ўйинларда командалар саралангач, 15—30 июнда финал ўйинлари бўлиб ўтади. Ғолиб чиққан команда аъзолари жаҳон чемпиони олтин медали ва Гамильтон-Рассел кўчма олтин кубогига сазовор бўладилар.

1952 йилдан бери совет шахмат командаси бу совринни 11 марта қўлга киритган эди. Бу гал ҳам командамиз фахрли мукофотни эгаллаш учун бор куч ва маҳоратларини ишга соладилар.

Ницца шаҳрида ўтказилаётган жаҳон шахматчилари олимпиадасида совет командаси составида гроссмейстерлар А. Карпов, В. Корчной, Б. Спасский ва Т. Петросян иштирок этмоқдалар. М. Таль ва Г. Кузьмин запасдаги ўйинчилардир.

Америка Қўшма Штатлари командаси капитани П. Бенко ҳам ўз ўйинчилари номини маълум қилди. Олдинига команда составига жаҳон чемпиони Роберт Фишер ҳам киритилган эди. Энди эса у ўйнамайдиган бўлибди. Бунинг сабаби ҳозирча ҳеч кимга маълум эмас. Жаҳон чемпиони номи учун бўладиган матчни қаерда ўтказиш лозимлиги ҳақидаги масалани муҳокама қиладиган ФИДЕ конгрессига ҳам Фишернинг келиш-келмаслиги номаълум бўлиб турибди.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Марказий «Пахтакор» стадионида ўтказилган матчда энг йирик ҳисоб қайд этилди. Бу гал «Пахтакор» командаси билан Ўзбекистон ёшлар терма командаси ўзаро ўртоқлик учрашуви ўтказишган эди. Матчда мастерларнинг маҳорати ҳар қадамда сезилиб турди. Икки тайм давомида улар ўринбосарлар дарвозасига 11 та тўп киритишди. Ёшлар эса бунга битта тўп билан жавоб қайтаришди.

Венгрия ёшлар терма командаси Европа чемпиони деган шарафли номга сазовор бўлди. Улар ГДР ёшлар терма командаси билан бўлган такрорий финал учрашувида 4:0 ҳисобида ғалаба қозониб, бу номни қўлга киритдилар. Эсингизда бўлса керак, дастлабки финал учрашувида ГДР футболчилари ўз майдонларида Венгрия командасини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратган эдилар. Тўплар нисбати бўйича Венгрия командасининг қўли баланд бўлганлиги учун чемпионлик номи унга берилди.

ИМТИҲОНЛАР, ЯКУНЛАР

Пойтахтнинг Ленин районидаги 214-ўрта мактабда мингдан ортиқ ўғил-қиз таълим олмоқда. Бу ерда ўқувчиларнинг ҳар тарафлама билим ва тарбия олишлари учун барча шароит мавжуд.

Педагогик коллектив йиллик имтиҳонларни зўр уюшқоқлик билан бошлаб юборди. Яқинда биз мактабда бўлдик. Имтиҳонни комиссиянинг раиси М. Исмоилова бошлиқ ўқитувчилар қабул қилаётган экан. Ўқувчиларнинг ёзма ишлари билан танишдик. Унинчи синф ўқувчиси З. Тошканбоевнинг «А. Қаҳҳорнинг «Синчалак» асаридаги Саида образига характеристика» деган иншосига аъло баҳо қўйилган эди. Шунингдек, Р. Дониёров, К. Аҳмедовалар ҳам ёзма ишларни аъло баҳоларга топширишди.

Саккизинчи синфларда бўлган математикадан ёзма ишлар ижобий якунланди. С. Тошмуродов, М. Мўминова, Ф. Содиқова, З. Содиқова, Р. Маматовлар математика ёзма ишини тўрт ва беш баҳоларга топширдилар. Ўқувчиларнинг математикага шунчалик қизиқишларида ўқитувчи И. Исмоиловнинг меҳнати катта. Шуниси қувончлики, битирувчи 76 ўқувчидан 26 киши шаҳар ҳунар-техника билим юртларига кириб ўқиш истагини билдиришган.

Ж. СОДИҚОВА.

ҲАВАСКОРЛАР БИЛАН СУҲБАТ

ШЕЪРЛАРГА ОБЗОР

Редакциямизга ҳар куни ўнлаб ҳаваскорлардан келаётган мактубларни, машқий шеърларни кўздан кечирарканмиз, уларнинг шеър тўғрисида суҳбат уюштиришга чанқоқ эканликларини сезиб қолдик. Шу боисдан бугун шеърият мухлислари билан суҳбат қуришни жоиз топдик. Қўлимиздаги машқ ва илҳомнинг илк мевалари билан танишиб, адабиёт ихлосмандларининг биринчи саволи тахминан бундай булса керак деган хулосага келдик.

— Нега бизнинг шеърларимиз босилмайди? Ахир ҳеч ким бирданига катта шоир бўлиб туғилмайди-ку?

— Тўғри. Ҳар қандай шоир ҳам аввал ҳаваскор бўлган. У ҳам ёшлигида «Нега шеърларим босилмаяпти?» деб ўз-ўзига савол берган. Машқ қилган, изланган ва ниҳоят, мақсадига эришган. Бу жараён ҳар кимда ҳар хил кечади. Баъзилар узоқ изланишдан, машқ қилиш машаққатини енггандан кейин эришса, бировлар тезроқ ва осонроқ шеърият сирларини эгаллаб олади. Албатта бу ҳол ёшга қарамайди. Йигирма беш ёшгача ижод этган Усмон Носирнинг мероси ҳаммани ҳайратга солади. Йигирма етти ёшида вафот этган Лермонтовнинг ижодий мероси эса рус адабиётининг, қолаверса, бутун жаҳон адабиётининг ёрқин юлдузи, тенгсиз бойлиги бўлиб қолди. Лекин, улар ҳам илк марта қўлига қалам ушлагандан буюк асарлар яратиб ташлайвермаган. Маълум давр машқ машаққатини чеккан, қайтарилмас истеъдодини билим ва меҳнат билан пешлаган.

Сезиб турибмиз, айрим шеърият мухлисларининг кўнглидан шундай савол кечаяпти:

— Биз анчадан бери машқ қиламиз. Наҳотки, ёзганларимиз машқ даражасидан кўтарилмаган бўлса?

— Ҳа, саволларингизда жон бор. Дарҳақиқат, баъзи шеърларингиз шеърият қонун-қоидаларига жавоб беради. Бўғин, туроқ, қофия — ҳаммаси жойида. Дилда умид уйғотувчи, бадиий сатрлар ҳам учраб қолади. Лекин, уларни ҳам тўла маънодаги шеър, деб булмайди. Нимага? Асосий сабаби, танланган мавзунинг янги қирраларини очиб беролмасликда, ўз овозини топиб, янги гап айтолмасликда. Бўкалик **Арслон Умаров**нинг «Баҳор мадҳияси», оққўрғонлик **Абдусамат Гулбоев**нинг «Она ва бахт», «Баҳор васли», бекободлик **Ҳасан Отақулов** (Дилкаш)нинг «Йўлим», «Гулларнинг гули», оржоникидзелик **Мақсуд Тошпўлатов**нинг «Субҳидам», «Куз», «Совғанг бўлармиди...», «Болаликни эслаб», тошкентлик **Зебо Қодирова**нинг «Синглимга» шеърлари шулар жумласидан. Шунингдек, уларнинг шеърларида яхши топилган оригинал мисралар билан ёнма-ён бадиий бўш, мантиқан ғализ сатрлар ҳам учраб туради. Масалан, **Абдусамад Гулбоев**нинг «Баҳор васли» шеърида шундай банд бор:

Тоғларга туташиб, ўрлашиб кўкка,
Юлдузлар кокилин жон, деб тарардик.
Болалик аталмиш ажиб қўшиққа,
Кун бўйи шундайин қониб олардик.

Бу банд оч қофияланишига қарамасдан, болалик хотирасининг оригинал тасвирланиши билан гўзалдир. Ўқувчида илиқ ҳис-туйғу уйғотади. Тасаввурини бойитади. Лекин, биргина мантиқий ғализликка йўл қўйилиши билан бу банднинг қиммати пасайиб кетган. Яъни, эътибор берган бўлсангиз, тўртинчи мисрда «Кун бўйи шундайин қониб олардик» дейилади. Ахир кундуз юлдузлар кокилини қандай тарайди? Йўқ, минг уринниг, ўқувчиларни ишонтиролмайсиз. Тун бўйи дейилса, тўғри бўлармиди? Йўқ, барибир ўқувчилар ишонмасди. Чунки болалар тун бўйи тоғда қололмайди.

Ҳасан Отақулов кейинги пайтларда равон, бир мунча бадиий бақувват шеърлар ёзишга урнинаётганлиги кўриниб турибди. Бу ҳол, айниқса, унинг «Йўлим» шеърида кўпроқ сезилади. Шунингдек юқорида тилга олинган бошқа ҳаваскорларнинг ҳам ютуқлари бор. Улар янада кўпроқ машқ қилишлари, мушоҳада қобилиятларини кучайтиришлари зарур.

Айрим шеърият мухлислари ўзларининг номи тилга олинмаганлигини кўриб, шундай савол бериши турган гап:

—Биз-чи? Биз ҳам ўзимизга маъқул бўлган шеърларни юборганмиз. Хўш, бизнинг камчилигимиз нимада экан?

— Сизларга шеърларингизнинг яхши бўлиб туюлишининг боиси бор. Сиз, ўз шеърларингизни ўқиганингизда уни ёзган пайтдаги ҳис-туйғуларингизни тасаввур этгайсиз. Ҳолбуки, ўқувчилар кўнглингиздаги ҳис-туйғулар билан ошно эмас. Чунки, ўша туйғулар шеърга тушмаган. Шунинг учун туғилган шеърни бироз «совутиб» олиш керак. Орадан анча вақт ўтгач, ўқилса, камчиликлар кўзга ташланиши мумкин. Шу билан бирга шеърни танқидий кўз билан ўқиб чиқиш лозим. Кўплар юқорида айтганимиздек, шеър ёзилгандан сўнг дарҳол редакцияга жўнатишга шошилади. Жумладан, тошкентлик **И. Ҳасанов**нинг «Тошкентда қиш», **Л. Каримов**нинг «Самарқандим», **Н. Шукуров**нинг «Дилдорда», «Чашма», «Томоша», «Нозик ниҳолим», бекободлик **А. Мамарасулов**нинг «Туйғу», «Манзил», «Тонг», «Юрагим», «Ёшлигимни», **А. Ҳайдаров**нинг «Сенми дейин», «Нолима дўстим», оржоникидзелик **Д. Туроббоев**нинг «Ирода», **Ш. Талаев**нинг «Туюқлар», оҳангаронлик **А. Машкуров**нинг «Юр дўстим далага», бўкалик **А. Қурбонов**нинг «Менинг одатим», «Ёмғир ёғар», юқори чирчиқлик **Ж. Абдиев**нинг «Мактабим», «Мен уларнинг ошнаси», **И. Одилов**нинг «Ота-она», Калинин районлик **Ж. Ғуломов**нинг «Ватан», «Москва», бухоролик **К. Ҳасанов**нинг «Десам, деди» ва «Кабоб» шеърларига ҳис-туйғу тўла кўчмаган, шошилиб жўнатишганга ўхшайди. Улар ўз шеърларини қайта-қайта ишлашлари зарур.

Бир неча мисол:

Бўстонлиқлик **Бахтиёр Кушатов** ёзади:

Хаёл сурсам агар мен,
Сенга ошиқ бўлибман.
Ақлу хушим йиққан чоқ
Сени кўз ўнгимда кўрибман.

Қуйи Чирчиқ районлик **Муртазо Исроилов** ёзади:

Осмонга оттан тошим
Қаерга тушди экан
Раънохонга ёзган хатим
Қўлига тегдимикан?

Оқўрғонлик **С. Аҳмад** ўғли ёзади:

— Умидворман асалу
қандингиздан,
Ҳаётима ҳол олай қаддингиздан,
Узгалардан аълосиз,
кўзгулардан
Мен ҳам авло йигитман —
сузгулардан.

Шунингдек, тошкентлик **У. Номозов**, бекободлик **А. Тошбоев**, бўкалик **А. Қурбонов**, олмалиқлик **Қ. Норинбоев**лар ёзган шеърлар тўғрисида ижобий фикр айтиш қийин. Уларга берадиган маслаҳатимиз шуки, аввало шеъриятнинг нималигини билиб олиш лозим.

Суҳбатимизни тугатишдан олдин баъзи бир фикрларимизни айтиб ўтмоқчимиз. Илҳом келгани билан шеър ўз-ўзидан туғилавермайди. Шеър — меҳнат, билим ва тафаккур меваси. Илҳом эса, юракда шеър, қўшиқ тўлғанаётганидан хабар берувчи элчидир, холос. Шунинг учун ҳар бир ҳаваскордан ўз устида қунт билан ишламоғи, меҳнат ва билим ўрганишдан ҳоримаслиги талаб этилади. Зотан талабчан ўқувчи шоирнинг ёшига ёки унинг тажрибасизлигига қараб эмас, шеърига қараб баҳо беради. Шунингдек, шеърият деб аталмиш гўзал туйғулар чаманзори ҳам ўзига муносиб гулларнигина бағрида абадий ардоқлайди. Акс ҳолда бағридан жой бермайди.

Қўлга қалам олганда шуларни эсдан чиқармаслик зарур.

Эргаш МУҲАМЕДОВ.

МЕВАЛАРДАН КОНСЕРВА

Ўлкамизда ғарқ пишиқчилик бошланмоқда. Консерва заводлари ширин-шакар ноз-неъматлардан консервалар тайёрлашга ҳозирлик кўрмоқда. Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси корхоналарининг ходимлари ҳар йили шаҳар саноатчиларига минглаб тонна, олма, узум, шафтоли етказиб берадилар.

Комбинатнинг консерва заводи ўтган йилга нисбатан 300 минг банкадан ортиқ турли хил мураббола, олма ва олхўри, шафтоли шарбатлари тайёрлаш мажбуриятини олди. Ҳозирча 5 минг шартли банка қулупнай мураббоси ва 28 минг банка шарбат савдо тармоқларига жўнатилди. Ўтган ойларда планга қўшимча равишда бир миллион банкага яқин консерва ишлаб чиқарилди.

ПАЗАНДА

«Тошкент» ресторани ошпазларига катта миннатдорчилик билдирамиз. Айниқса, ёш пазанда Ш. Солиҳов тайёрлаган таомлар бизларни қувонтирди.

Бир группа арабистонлик меҳмонлар».

Ресторанинг таклиф ва мулоҳазалар дафтарида ана шу миннатдорчилик сатрлари битилган. Ёш пазанда бир неча бор Бутуниттифоқ ёш ошпазлар конкурсида иштирок этди. Конкурсда муваффақият қозониб, диплом ва фахрий ёрлиқлар билан тақдирланди.

— Солиҳовлар хонадони — пазандалар оиласи, — дейди ресторан бош ошпази Ўзбекистонда хизмат кўрсатган савдо ходими Ориф Турсунов. — Шералининг отаси Ғулом ота Солиҳов Ўзбекистонда биринчи марта «Уста ошпаз» унвонини олишга сазовор бўлган ҳурматли пазандалардан эди. Отанинг катта ўғли Шариф «Совет савдоси аълочиси», шаҳримиздаги «Гулистон» ресторанига раҳбарлик қилмоқда. Мен ўз шогирдларим ишидан беҳад хурсандман.

Ўз ишининг устаси Шерали Солиҳов коллективда меҳнатсеварлиги, ишбилармон, чаққонлиги билан эътибор топган. У ўз қўли билан хилма-хил мазали таомлар тайёрлаб одамларга беминнат хизмат қилмоқда.

Т. НОДИРОВ.

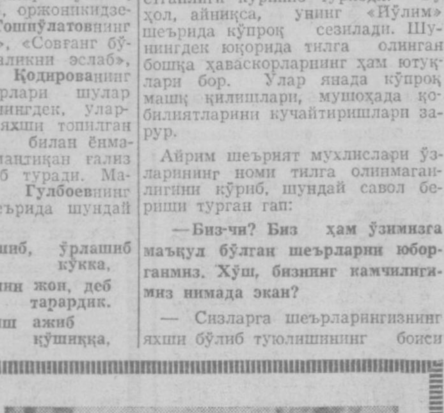

Суратда: Ш. Солиҳов.

Владимир СВИРИДОВ

ХАРАКТЕРИСТИКА

Бош бошқармадан қўнғироқ қилиб қолишди:

— Коняхин, салом! Инженер Кошкин сенда ишлайдими?

— Ишлайди, Денис Иванович.

— Эртага бизга у ҳақда характеристика олиб келгин. Шошилинч керак. Тушундингми, Коняхин?

— Тушундим, Денис Иванович? — Бажарилади.

— Бўпти, саломат бўл! Кутаман.

— Қизиқ бўлдику, — уҳ тортди Коняхин:

Бош бошқармада Кошкинга нима учун қизиқиб қолишипти? Унга қандай характеристика бериш керак. Агар қариндош-уруғларидан битта-яримтаси тўсатдан кўтарилган бўлса ижобий характеристика берилади-да. Мабодо ҳушёрхонага тушиб қолган бўлсачи, у вақтда салбий... Ана энди ўйлаб топ... Нима бўлса, бўлар, характеристикани яхшилаб ёзаверамаn!

Эртасига бош бошқарма масъул ходими столи устида характеристика ётарди.

— Ҳаммаси жуда тўғри чиқди, фикримиз бир хил бўлибди, — деди, Денис Иванович.

Коняхин енгил тортиб уҳ тортди:

— Характеристика нимага зарур бўлиб қолди?

— Биласанми, Коняхин, сени ишдан четлатиш ҳақидаги буйруққа имзо чекилган эди. Вазифангни уддалай олмаганинг учун. Ўртоқ Кошкинни сенинг ўрнингга тайинлаймиз!

Русчадан М. МИРҲАМИДОВ таржимаси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.35 — ТОШКЕНТ. 18.45 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.15 — Буюк совет композиторлари. Сергей Прокофьев. 20.00 — «Ахборот». 20.15 — Ўн минут музика. 20.25 — «Ахборот». 20.45 — «ЕРҚИН ҲАЕТ». 21.40 — Дала ишлари кундалиги. 22.00 — «Вақт». 22.45 — Концерт. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 18.35 — МОСКВА. 18.45 — Янгиликлар. 18.55 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Концерт. 20.00 — **Тунги мотоциклчи** (бадиий фильм). 21.30 — Оперетта ишқибозлари учун. 22.00 — ТОШКЕНТ. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Тошкент ва тошкентликлар. 20.40 — Концерт. 21.00 — **Аннанинг бахти** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7|VI да **Инқилоб тонги**, 8, 9|VI да **Ҳаёт шоми**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7|VI да **Севишганлар ҳийбони**, 8|VI да **Жоним фидо**, 9|VI да **Олифта**, 10|VI да **Тошболта ошиқ**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Кумуш кўл хазинаси — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ғирт ёлғончи — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (12.00, 17.00, 21.45), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Шляпангни олиб, бўса ол! — НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА», (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Ҳаёт манбаи — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ҲАМЗА» номли (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — «ЧАЙКА» (14.00, 19.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Ғирт ёлғончи — «ФЕСТИВАЛЬ».
Ойнинг ўғирланиши — «ХИВА».
Шляпангни олиб, бўса ол! — ТЕЛЬМАН номли.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ВЕТЕРИНАРИЯ-САНИТАРИЯ СТАНЦИЯСИГА

секретарь-машинистка, биноларнинг капитал ремонти бўйича техник назоратчи, ветеринария фельдшери

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга мурожаат қилинсин.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—10555. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634. А—2511.